

КОРУПЦІЯ ТА НЕДОБРОЧЕСНІСТЬ: СПІЛЬНІ ТА ВІДМІННІ РИСИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджено взаємозв'язок та концептуальні межі понять «корупція» та «недоброчесність». Проаналізовано їхні спільні характеристики як деструктивних явищ, що руйнують правові та етичні засади суспільства, а також визначено ключові відмінності за критеріями юридичної відповідальності, мотивації та сфери прояву, зокрема в умовах цифровізації та розвитку ІТ-сектору.

Ключові слова: корупція, недоброчесність, академічна доброчесність, правопорушення, етичні норми, цифрова репутація.

Abstract

The interrelation and conceptual boundaries of the concepts of "corruption" and "dishonesty" have been investigated. Their common characteristics as destructive phenomena that destroy the legal and ethical foundations of society are analyzed, and key differences are identified by the criteria of legal liability, motivation, and scope of manifestation, particularly in the context of digitalization and the development of the IT sector.

Keywords: corruption, dishonesty, academic integrity, offense, ethical standards, digital reputation.

Вступ

Розбудова правової держави та інтеграція України до європейського простору вимагають безкомпромісної боротьби з деструктивними соціальними явищами, серед яких ключове місце посідають корупція та недоброчесність. У суспільній свідомості ці поняття часто ототожнюються, оскільки обидва пов'язані з порушенням встановлених правил та зловживаннями. Проте для формування ефективних механізмів протидії – як на рівні державного управління, так і всередині корпоративного чи академічного середовища (зокрема у сфері інформаційних технологій та кібербезпеки) – необхідно чітко розмежувати їхні спільні та відмінні риси.

Результати дослідження

Порівняльний аналіз досліджуваних категорій дозволяє виділити такі закономірності:

1. Етична деструктивність. Обидва явища базуються на ігноруванні моральних цінностей, чесності та справедливості. Вони нівелюють принципи рівних можливостей та здорової конкуренції.
2. Прихований характер та системність. Як корупційні схеми, так і прояви недоброчесності (наприклад, промислове шпигунство, плагіат або фальсифікація даних в ІТ-проектах) зазвичай приховуються від суспільства та мають тенденцію до утворення стійких системних зв'язків.
3. Репутаційні ризики. Обидві практики завдають нищівного удару по репутації: у першому випадку – держави чи інституції, у другому – конкретного фахівця, розробника чи науковця, що є критичним для сучасного цифрового ринку.

Висновки

Корупція та недоброчесність мають спільне коріння — кризу моральних орієнтирів, проте суттєво відрізняються методами регулювання та масштабами наслідків. Запобігання корупції неможливе без системного викорінення дрібних проявів недоброчесності ще на етапі навчання у ЗВО та формування перших професійних навичок [3]. Створення прозорого цифрового середовища, автоматизація процесів контролю та виховання нульової толерантності до будь-яких форм обману є ключовими кроками для нейтралізації обох цих загрози.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII (стаття 42. Академічна доброчесність) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності [Електронний ресурс] / Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО). – Київ, 2019. – Режим доступу: <https://surl.li/pdqejy>

Грабар Володимир Володимирович – студент групи ІБС-24б, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail:

vovagrabar123456789@gmail.com

Науковий керівник: **Ковальчук Іван Васильович** – доктор філософії у галузі права, старший викладач кафедри суспільно-політичних наук факультету інформаційних електронних систем Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця, e-mail: ivankovalchuk@vntu.edu.ua

Hrabar Volodymyr – Student, Faculty of Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail:

vovagrabar123456789@gmail.com

Scientific supervisor: **Kovalchuk Ivan** – PhD in law, senior Lecturer at the Department of Social and Political Sciences Faculty of Information Electronic Systems Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: ivankovalchuk@vntu.edu.ua